

УДК 687.016

Гардабхадзе Ірина Анатоліївна¹

доцент, професор кафедри мистецтвознавства КНУКіМ

E-mail: irene.gard@meta.ua

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНІСТЮ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ДИЗАЙН ОДЯГУ»

Анотація: Розглянуті особливості проблеми управління інноваційним потенціалом проектної діяльності фешн-дизайнерів. На прикладі підготовки магістрів спеціалізації «дизайн одягу» показано, що система управління інноваційним потенціалом проектної діяльності може бути гармонійно інтегрована з навчально-методичним комплексом освітнього процесу.

Наданий алгоритм управління інноваційністю проектної діяльності магістрів спеціалізації «дизайн одягу». Інтеграція елементів управління в освітній процес реалізується на основі «точок впровадження», які доцільно реалізувати у період проходження практики «стажування за фахом» та у ході виконання магістерської кваліфікаційної роботи. У ролі елементів, які регулюють інноваційний потенціал, обрані прийоми стимулювання креативної генерації творчих ідей та організація у процесі проектування інтерактивної взаємодії «викладач-студент».

Ключові слова: управління інноваційним потенціалом проектної діяльності, інтерактивна взаємодія «викладач-студент».

Постановка проблеми. Успішний розвиток індустрії моди вимагає наявності адекватного кадрового потенціалу, формування, поповнення та реювенация якого у свою чергу залежить від якості підготовки дизайнерів-початківців. Зароджується потреба у дизайнерах «нової генерації», які володіють компетенцією, що базується на нових технологіях моделювання, візуалізації та автоматизованого проектування. [17; 19]. Інноваційна діяльність, яка завжди була ключовим фактором успіху фешн-дизайнерів, припускає наявність у

¹ © Гардабхадзе І.А.

суб'єктів інноваційного стилю мислення. Задача формування інноваційного мислення у студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» особливо актуальна, оскільки до вимог їх професійної компетентності додається науково-дослідна складова та здатність втілити результати наукових досліджень у практику. Тому використання у складі навчально-методичного комплексу дисциплін підготовки магістрів елементів управління інноваційною діяльністю сприяє вирішенню актуальної проблеми підвищення якості освіти.

Стимулювання у магістрів інноваційного мислення передбачає, що методика управління інноваційним потенціалом проектної діяльності повинна бути узгоджена з навчальним процесом без внесення артефактів. Постановка проблеми полягає у побудові моделі управління інноваціями проектної діяльності магістрів спеціалізації «дизайн одягу» за умов гармонійної інтеграції елементів управління у комплекс навчально-методичних матеріалів забезпечення учбового процесу.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми управління інноваційною діяльністю охоплюють широкий спектр напрямків [1–9]. Значні успіхи досягнуті в менеджменті інновацій підприємств і колективів. Особливо характерне застосування методів управління інноваційною діяльністю для великих вітчизняних і транснаціональних компаній «хай-тех» сегмента [2; 4; 7; 10].

Методи пошуку ідей, креативні та аналітичні методи створення інновацій досліджені в [1; 3; 5]. У роботі [6] описаний досвід застосування управління інноваціями в освітньому процесі підготовки спеціалістів індустрії моди. У роботі [11] розглянуті питання оцінки інноваційного потенціалу колективів. Теорії та практиці інноваційного менеджменту посвячена книга В.І. Захарченко зі співавторами [12]. У роботі Н.С. Зимогляд [13] запропонована модель професійної діяльності дизайнера одягу з проектування швейних виробів. Аналіз та використання інформації цих джерел представляється продуктивним для формування підходу до менеджменту інновацій та можуть бути використані для розробки методики

управління інноваціями в ході проектної діяльності магістрів спеціалізації «дизайн одягу».

Незважаючи на різноманіття робіт, присвячених темі інноваційного менеджменту, невирішеними залишаються питання, пов'язані зі структурою системи управління інноваційним потенціалом та з її алгоритмом. У літературних джерелах відсутні характеристики та перелік індикаторів інноваційності, не запропоновані їхні еталонні значення, не охарактеризований склад та природа засобів впливу на інноваційність проектів, не описані підходи до інтеграції елементів управління у процесі підготовки фешн-дизайнерів нового покоління. У методичній літературі немає рекомендацій до формування інноваційного мислення у магістрів, що дасть їм певні переваги старту роботи в конкурентному ринковому середовищі.

Формулювання цілей статті. Мета статті – сформулювати ефективну модель системи управління інноваційністю проектної діяльності фешн-дизайнерів та визначити метод гармонічної інтеграції елементів управління у процес підготовки магістрів спеціалізації «дизайн одягу».

Основна частина. Під інноваційністю проектної діяльності у галузі фешн-дизайну розуміється ефект від сумарного впливу на процес проектування всіх інновацій, які запропоновані та успішно реалізовані у дизайнерських рішеннях, прийомах візуалізації та технології матеріалізації моделей.

Необхідним фактором інноваційного розвитку є творчий підхід до управління бізнес-процесами організації. Творчий потенціал персоналу характеризується здатністю та рішучістю до подолання перешкод, які виникають у ході рішення поставлених завдань [11]. Інноваційний потенціал як складову творчого потенціалу можна охарактеризувати можливістю формування інноваційних ідей, спрямованих на удосконалення предмета діяльності. Інноваційний потенціал проектної діяльності фешн-дизайнерів – це здатність до генерації інноваційних ідей, спрямованих на підвищення художньо-естетичних, утилітарних та соціальних показників

результатів проектування, на підвищення ефективності процесу проектування у цілому.

Ключовим елементом ефективного виробництва у фешн-індустрії є дизайнер – креативний, творчо мислячий, шукаючий. Професійні знання починаючого дизайнера одягу визначаються, насамперед, рівнем і якістю його освіти. Приріст людських активів відбувається також і у процесі цільового навчання та професійної перепідготовки фахівців. У передових компаніях світу на навчання приділяється до 20-30% робочого часу [11]. Цю частку витрат можна значно скоротити підвищенням ефективності університетських освітніх програм, зокрема, за рахунок управління формуванням інноваційного потенціалу випускників.

Неузгодженість між кваліфікаціями, які отримані після одержання формальної освіти, і тими кваліфікаціями, які реально потрібні на робочому місці сучасного підприємства, носить системний характер та є загальною проблемою економічної діяльності [21]. Розрив між вимогами ринку праці індустрії моди й кваліфікацією випускників можна скоротити шляхом модернізації навчальних програм. У роботі [22] сформульовані п'ять напрямків модернізації освітньо-професійних програм підготовки дизайнерів одягу. Два з цих аспектів у трохи зміненому виді можна використати для формування системи управління інноваційним потенціалом:

- стимулювання креативної генерації дизайнерських рішень на базі проектної культури;

- підтримка творчої атмосфери, формування нового, «студійного», стилю відносин «викладач-студент», при якому студенти заглиблюються в інтерактивне середовище творчої проектної групи.

Проектний, «студійний» стиль роботи з творчою взаємодією «викладач-студент» утворять платформу для гармонічної інтеграції елементів управління інноваційним потенціалом у процес підготовки магістрів дизайну одягу.

Системна компонента інновацій на базі проектної культури втілена в елементах теорії та практики художнього

проектування одягу, у прийомах пошуку та візуалізації нових форм, у методах стимулювання креативної генерації ідей.

Інструментальну компоненту інновацій проектної діяльності представляють засоби автоматизації проектування та інформатизації процесів повного життєвого циклу моделей сучасного одягу. Оволодіння компонентами інноваційності може бути досягнуто у дизайнерів-початківців завдяки формуванню у студентів інноваційного стилю мислення.

Для побудови моделі управління формуванням інноваційного потенціалу проектної діяльності необхідні наступні компоненти:

- індикатори та їхні еталонні значення, що характеризують інноваційний потенціал проектної діяльності;
- методика оцінки інноваційного потенціалу проекту;
- засоби впливу на формування інноваційного потенціалу.

Для побудови моделі управління формуванням інноваційного потенціалу проектної діяльності магістра також повинні бути визначені «точки впровадження» в навчальний процес елементів управління інноваційним потенціалом дизайнерської творчості.

На основі цих ключових компонент алгоритм функціонування системи управління формуванням інноваційного потенціалу реалізує моніторинг параметрів процесу для визначення «помилки регулювання» – різниці між поточними та заданими значеннями інноваційності. У залежності від величини відхилення параметрів від заданих значень на процеси здійснюється регулюючий вплив.

Оцінка інноваційності проектної діяльності характеризується як сукупний результат інновацій у методиці проектування та у кожному з етапів створення моделей колекції. Оцінка інноваційного потенціалу заснована на результатах робіт [16; 17]. Методика оцінки етапів фешн-проекту надана у роботі «Підхід до комплексної оцінки інновацій у фешн-дизайні» [18].

«Точки впровадження» засобів управління інноваційним потенціалом діяльності магістра доцільно шукати серед дисциплін циклів професійної та практичної підготовки, що

входять до складу навчально-методичного комплексу програм підготовки дизайнерів одягу. До таких складових відносяться практика «стажування за фахом» та виконання магістерської кваліфікаційної роботи.

Практика «стажування за фахом» є невід'ємною складовою частиною навчального процесу у вищих навчальних закладах та проводиться на оснащених відповідним чином базах практики. Метою практики є формування компетенцій, необхідних для професійної діяльності магістра дизайну одягу, експериментальної перевірки науково-творчих результатів, їх оформлення та публічної апробації. Напрями проходження практики включають дослідження сучасних тенденцій моди одягу наступних сезонів [14].

З аналізу змісту програми проходження практики «стажування за фахом» видно, що вона містить творчу складову і може бути прийнята за одну з «точок впровадження» елементів управління інноваційним потенціалом магістра.

Другу «точку впровадження» елементів управління інноваційністю у навчальний процес надає магістерська кваліфікаційна робота.

Кваліфікаційна робота магістра – самостійне дослідження з метою одержання теоретичних і практичних результатів, що містять творчі авторські рішення. Виконання кваліфікаційної роботи майбутнім дизайнером – це комплексний дизайн-проект, що містить повний цикл етапів створення сучасної колекції. Проект повинен відбивати творчий пошук оригінальних ідей, що виражають задуми дизайнера в матеріалі, і демонструвати можливості застосування нових напрямків у науковому і практичному підході до рішення завдань, які стоять перед дизайном одягу [14]. Елементами, які регулюють інноваційний потенціал, являються:

- стимулювання креативної генерації дизайнерських рішень у процесі проектування колекції сучасного одягу;
- організація у процесі проектування інтерактивної взаємодії «викладач-студент» за умов творчої «студійної» атмосфери.

Методи стимулювання креативної генерації творчих ідей у процесі проектування дизайнерських рішень сучасного одягу описані у роботі [25] та можуть бути реалізовані у процесі застосування тандему «морфологічний аналіз – творчий синтез», методика якого надана у роботах [18; 19].

Організація інтерактивної взаємодії «викладач-студент» за умов творчого «студійного» середовища у процесі виконання магістерської кваліфікаційної роботи реалізується шляхом спільного обговорення текучих завдань проекту і виникаючих проблем у формі діалогу «питання – відповідь» та «звіт – корекція». Планування робіт організується з використанням рекомендацій до виконання магістерської кваліфікаційної роботи [15] та методичних рекомендації до вивчення курсу «Дизайн-проекування одягу».

Висновки. Ефективна модель управління інноваційністю проектної діяльності фешн-дизайнерів побудована на основі класичної схеми «измерение текучих параметров – компенсация отклонений от эталонного значения». Система управління веде моніторинг індикаторів інноваційності на кожному етапі створення колекцій моделей сучасного одягу. Оцінка інноваційності надає ключову інформацію до управління інноваційним потенціалом. На підставі оцінки відхилення значень індикаторів від тих, що задані, система управління виробляє коригувальні впливи на системну та інструментальну компоненти інноваційного потенціалу.

Ефективність управління інноваційним потенціалом проектної діяльності дизайнерів-початківців може бути збільшена формуванням у магістрів інноваційного типу мислення шляхом гармонійної інтеграції елементів управління з навчальним процесом. «Точки впровадження» елементів управління у навчальний процес доцільно організувати на базі практики «стажування за фахом» та магістерської кваліфікаційної роботи. Діями, які регулюють інноваційний потенціал магістрів, являються: стимулювання креативної генерації творчих ідей у процесі проектування дизайнерських рішень сучасного одягу та інтерактивна взаємодія «викладач-

студент» у процесі виконання магістерської кваліфікаційної роботи.

Перспективи подальшого дослідження. Методика управління інноваційністю проектної діяльності може розвиватися шляхом поглибленого аналізу індикаторів інноваційного потенціалу, деталізації факторів впливу та дій, що корегують параметри інноваційного потенціалу, а також втілення відповідних елементів у алгоритм управління інноваційним потенціалом.

Література

1. Инновационность. Взгляд общества : Интернет-проект [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.innoprod.ru/> / . – Дата доступа: 10.04.2012. – Загл. с экрана.
2. *Ілляшенко Н. С.* Впровадження концепцій інноваційного маркетингу в діяльність промислових підприємств / Н. С. Ілляшенко // *Маркетинг і менеджмент інновацій.* – 2010. – № 1. – С. 28–33.
3. *Кузьмин А. М.* Креативные и аналитические методы создания инноваций : справочник [Электронный ресурс] / А. М. Кузьмин. – Режим доступа: <http://www.inventech.ru/pub/guide/>. – Дата доступа: 10.04.2012. – Загл. с экрана.
4. Міжнародна науково-практична конференція «Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу» [електронний ресурс] – режим доступа : <http://km.fem.sumdu.edu.ua/kafedra-marketingu/konferentsiya-marketing-innovatsiy-i-innovatsii-v-marketingu>. – дата доступа 10.10 2013. – заглавие с экрана.
5. Методы поиска идей и создания инноваций [Электронный ресурс] // Портал «Центр креативных технологий». – Режим доступа: <http://www.inventech.ru/pub/methods/>. – Дата доступа: 10.04.2012. – Загл. с экрана.
6. Наука и образование. Инновационное мышление и инновационное поведение в системе подготовки специалистов индустрии моды. Сочинский опыт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://rustm.net/catalog/article/1702.html>. – Дата доступа: 10.04.2012. – Загл. с экрана.
7. *Сумина О. Н.* Розвиток ринку технологічних інновацій в Україні у процесі інтернаціоналізації науки і технології / О. Н. Сумина, Ю. Я. Ткачук // *Маркетинг і менеджмент інновацій.* – 2011. – № 2. – С. 139–144.

8. Форум «Открытые инновации» : Глобальная дискуссионная площадка [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.forinnovations.ru/forum/>. – Дата доступа: 10.04.2013. – Загл. с экрана.

9. Хайруллин Р.А. Этапы инновационного процесса // Р.А. Хайруллин. – Фундаментальные исследования. - 2011. - № 12 (часть 4). - С. 809-813.

10. Моргунов П.П. Модель управления инновационной деятельностью на предприятиях нефтегазового комплекса на примере ОАО «Сургутнефтегаз» // Электронный научный журнал «Нефтегазовое дело». 2006. №1. URL: http://ogbus.ru/authors/Morgunov/Morgunov_1.pdf

11. Интернет-портал «Новая экономическая ассоциация». Блинов А.О. Диагностика творческого потенциала организаций. [Электронный ресурс] / А. О. Блинов, О.С. Рудакова. – Режим доступа: <http://www.econorus.org/index.phtml>. – Дата доступа: 10.11.2015. – Загл. с экрана.

12. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент. Теорія практика в умовах трансформації економіки : Навч. посіб. / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов. – К : «Центр учбової літератури», 202. – 448 с.

13. Зимогляд Н.С. Модель професійної діяльності дизайнера одягу з проектування швейних виробів / Н. С. Зимогляд // Проблеми інженерно-педагогічної освіти, 2010, № 28/29. – С. 8-16.

14. Робоча програма практики «Стажування за фахом» для студентів 5 курсу спеціальності 8.02020701 «Дизайн» спеціалізації «Дизайн одягу» на 2015-2016 н.р./ Укладач Гардабхадзе І.А. – К : КНУКІМ, 2015.

15. Методичні рекомендації до виконання магістерської кваліфікаційної роботи спеціальності 8.02020701 «Дизайн» спеціалізації «Дизайн одягу» на 2015-2016 н.р./ Укладач Гардабхадзе І.А. – К : КНУКІМ, 2015.

16. Гардабхадзе І. А. Комплексна оцінка ефективності процесу проектування одягу на основі багатокомпонентної моделі / І. А. Гардабхадзе // Вісник КНУКІМ. Серія «Мистецтвознавство». – 2009. – Вип. 20. – С. 33–43.

17. Гардабхадзе І. А. Особливості системного підходу до вирішення актуальних проблем дизайну одягу / І. А. Гардабхадзе // Вісник ХДАДМ. – Х., 2012. – Вип. 15. – С. 7-10.

18. *Гардабхадзе І.А.* Підхід до комплексної оцінки інновацій у фешн-дизайні / І.А. Гардабхадзе // *Дизайн. Теорія та практика*, № 5. – К. : НАУ, 2014. – С. 3-15.
19. *Гардабхадзе І. А.* Сучасний одяг: науковий підхід до вирішення проблем дизайну : Навчальний посібник з курсу «Дизайн-проекування» / І. А. Гардабхадзе. – К. : «Издательский дом Виниченко», 2013. – 275 с.
20. *Гардабхадзе І. А.* Сучасні тенденції у дизайні одягу та їх відображення в освітньому процесі / І. А. Гардабхадзе, Т. Ф. Кротова // *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. – К., 2010. – Вип. 23. – С. 39–46.
21. *Козубцов И.Н.* О проблеме согласования второго и третьего образовательно-квалификационных уровней системы высшего образования : обсуждение проблемы за круглым столом [электронный ресурс] / И.Н. Козубцов, О.О. Герасименко, В.В.Куцаев // *Междисциплинарные исследования в науке и образовании* № 2К, 2013. – Режим доступа: www.es.rae.ru/mino/162-1294. – дата обращения: 02.08.2013.
22. *Гардабхадзе І. А.* Удосконалювання міждисциплінарних зв'язків програми підготовки дизайнерів одягу на основі компонентно-модульної моделі / І. А. Гардабхадзе, С.М. Березненко // *Вісник Східноукраїнського університету імені Володимира Даля*, № 9 частина 2. – Луганськ : Східноукраїнський університет імені Володимира Даля, 2013. – С 220-226.
23. *Гардабхадзе І.А.* Науково-дослідна робота студентів за спеціалізацією «Дизайн одягу» у вищій школі / І.А. Гардабхадзе, К. О. Кисельова // «Вісник» КНУТД № 2, 2011. – С. 215-220. (6 ст.)
24. *Гардабхадзе І.А.* Удосконалення методики керівництва науково-дослідницькою діяльністю магістрів спеціалізації «дизайн одягу» в умовах євроінтеграції / І.А. Гардабхадзе // «Вісник» КНУКіМ №24, 2011. – С. 52-65 (14 ст.).
25. *Гардабхадзе І.А.* Аналіз методів стимулювання творчих ідей при проектуванні перспективних колекцій / І.А. Гардабхадзе // *Питання культурології*. Вип. 28, 2012. – С 175-188.

Аннотация

Гардабхадзе И.А. Управление инновационностью проектной деятельности магистров специализации «дизайн одежды». Рассмотрены особенности проблемы управления инновационным потенциалом проектной деятельности фешн-дизайнеров. На примере подготовки магистров специализации "дизайн одежды" показано, что

система управления инновационным потенциалом проектной деятельности может быть гармонично интегрированная с учебно-методическим комплексом образовательного процесса.

Предоставленный алгоритм управления інноваційністю проектной деятельности магистров специализации «дизайн одежды». Интеграция элементов управления в образовательный процесс реализуется на основе "точек внедрения", которые целесообразно реализовать в период прохождения практики стажировка по специальности" и в ходе выполнения магистерской квалификационной работы. В роли элементов, которые регулируют инновационный потенциал, избранные приемы стимулирования креативной генерации творческих идей и организация в процессе проектирования интерактивного взаимодействия "преподаватель-студент". Ключевые слова: управление инновационным потенциалом проектной деятельности, алгоритм управления инновационностью

Ключевые слова: управление инновационным потенциалом проектной деятельности, интерактивное взаимодействие «преподаватель-студент».

Abstract

Gardabkhadze Irene. Project-management of innovative activity for masters of "fashion design" specialization. The features of management problems in innovative potential of project activities for magisters were described.

The article analyzed the possibility of integrating actions in proces of fashion designers preparation for control their innovative potential. The management algorithm for control of innovation potential activity of masters specialization "fashion design" was offered.

Key words: Management of the innovative potential of the project activities, the control algorithm of innovation.

Стаття надійшла в редакцію 28.12.2015 р.